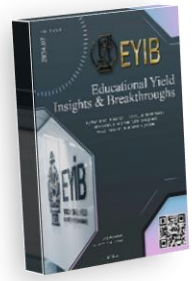
EYIB
EDUCATIONAL YIELD
INSIGHTS & BREAKTHROUGHS
TA'LIMGA OID TUSHUNCHALAR VA YUTUQLAR
ISSN:3060-4648
Vol.8 №3
https://eyib.uz

“Istiqbol” tuzilmasini integratsion tuzilmalar uchun talablar asosida aniqlash metodikasi

Otamurodova Dilfuza — *Toshkent amaliy fanlar universiteti v.b. dotsenti*

Aminova Sevinchoy Sirojiddin qizi — *Toshkent amaliy fanlar universiteti, Boshlang‘ich ta’lim yo‘nalishi talabasi.* sevinchaminova0206@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada “Istiqbol” tuzilmasini talablar asosida aniqlash metodikasi, uning ta’lim-tarbiya jarayonidagi ahamiyati, o‘quvchilarning kelajakdagi maqsadlarini belgilash va ularga erishish yo‘llarini shakllantirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, istiqbolni aniqlashda pedagogik kuzatish, suhbat, savol-javob, anketa va tahlil metodlaridan foydalanish imkoniyatlari ko‘rib chiqilgan. O‘quvchilarda mustaqil fikrlash, tashabbuskorlik, mas’uliyat va kelajakka intilish kabi fazilatlarni rivojlantirishga alohida e’tibor qaratilgan.

Kalit so‘zlar: istiqbol, pedagogik metodika, ta’lim-tarbiya, maqsad, rejalashtirish, o‘quvchi shaxsi, pedagogik kuzatish, motivatsiya, rivojlanish, kelajak.

Аннотация. В данной статье рассматривается методика определения структуры «Истикбол» на основе установленных требований, её значение в образовательном и воспитательном процессе. Освещаются вопросы определения будущих целей учащихся, развития их интересов и способностей, а также формирования путей достижения поставленных задач. Особое внимание уделяется использованию педагогического наблюдения, беседы, анкетирования и аналитических методов. Подчёркивается роль данной методики в развитии самостоятельного мышления, инициативности, ответственности и стремления учащихся к достижению успеха в будущем.

Ключевые слова: перспектива, педагогическая методика, образование и воспитание, цель, планирование, личность учащегося, педагогическое наблюдение, мотивация, развитие, будущее.

Abstract. This article explores the methodology for identifying the “Istiqbol” structure based on established requirements and its significance in the educational process. It examines the ways of identifying students’ future goals, developing their interests and abilities, and planning strategies to achieve their objectives. The article also discusses the use of pedagogical observation, interviews, questionnaires, question-and-answer activities, and analytical methods in determining students’ future perspectives. Particular attention is paid to developing independent thinking, initiative,

responsibility, and motivation for future success among students.
Keywords: perspective, pedagogical methodology, education, goal setting, planning, student personality, pedagogical observation, motivation, development, future

KIRISH. Hozirgi globallashuv va axborotlashuv jarayonida ta’lim tizimi oldida turgan eng muhim vazifalardan biri yosh avlodni zamonaviy bilim va ko‘nikmalarga ega, mustaqil fikrlaydigan, tashabbuskor, ijtimoiy faol hamda kelajakdagi hayotiy maqsadlarini ongli ravishda belgilay oladigan shaxs sifatida shakllantirishdan iboratdir. Chunki jamiyat taraqqiyoti, avvalo, ta’lim jarayonida shakllanadigan inson kapitali, yoshlarning intellektual salohiyati va ularning istiqbolga yo‘naltirilgan faoliyati bilan chambarchas bog‘liqdir. Shu nuqtayi nazardan, ta’lim-tarbiya jarayonida o‘quvchilarning istiqbolini aniqlash, ularning qiziqishlari, ehtiyojlari, qobiliyatlari va shaxsiy imkoniyatlarini o‘rganish muhim pedagogik ahamiyat kasb etadi.

Istiqbol tushunchasi keng pedagogik va ijtimoiy mazmunga ega bo‘lib, insonning kelajakdagi maqsadlari, orzu-intilishlari, faoliyat yo‘nalishlari hamda ularga erishish uchun amalga oshiradigan amaliy harakatlarini ifodalaydi. Shaxs istiqbolining to‘g‘ri shakllanishi uning hayotiy pozitsiyasi, dunyoqarashi, ijtimoiy faolligi va o‘z imkoniyatlariga bo‘lgan munosabatiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Ayniqsa, ta’lim jarayonida istiqbolni belgilash o‘quvchilarning bilim olishga bo‘lgan motivatsiyasini kuchaytirish, mustaqil ta’lim olishga yo‘naltirish va kelajakdagi faoliyatini rejalashtirishga xizmat qiladi. “Istiqbol” tuzilmasini talablar asosida aniqlash metodikasi o‘quvchi shaxsining rivojlanish yo‘nalishlarini o‘rganish, uning kelajakdagi maqsadlarini aniqlashtirish hamda belgilangan maqsadlarga erishish imkoniyatlarini baholashga qaratilgan pedagogik jarayon sifatida namoyon bo‘ladi. Ushbu jarayonda pedagog faqat bilim beruvchi emas, balki o‘quvchining shaxsiy rivojlanishini qo‘llab-quvvatlovchi, uning qobiliyatlarini yuzaga chiqarishga ko‘maklashuvchi va kelajakdagi faoliyatiga yo‘nalish beruvchi subyekt sifatida ishtirok etadi. Mavzuning dolzarbligi shundaki, bugungi ta’lim jarayonida o‘quvchilarga tayyor bilimlarni yetkazish bilan cheklanib qolmasdan, ularda o‘z oldiga aniq maqsad qo‘yish, mavjud imkoniyatlarni tahlil qilish, mustaqil qaror qabul qilish va kelajak faoliyatini rejalashtirish kompetensiyalarini shakllantirish talab etilmoqda. Bunday ko‘nikmalarni rivojlantirish esa istiqbolni aniqlashga yo‘naltirilgan metodik yondashuvlarni ta’lim amaliyotiga tatbiq etishni taqozo qiladi. Tadqiqotning maqsadi

— “Istiqbol” tuzilmasini belgilangan pedagogik talablar asosida aniqlash metodikasining mazmuni, tarkibiy qismlari, amalga oshirish bosqichlari va ta’lim-tarbiya jarayonidagi samaradorligini ilmiy-pedagogik jihatdan yoritishdan iborat.

Tadqiqotning vazifalari quyidagilardan iborat:

• istiqbol tushunchasining pedagogik mohiyati va mazmunini ochib berish;

• istiqbolni aniqlashga qo‘yiladigan asosiy pedagogik talablarni belgilash;

• o‘quvchilarning qiziqishlari, ehtiyojlari va qobiliyatlarini o‘rganish metodlarini tahlil qilish;

• istiqbolni aniqlash jarayonining bosqichlarini asoslash;

• boshlang‘ich ta’lim jarayonida mazkur metodikadan foydalanish imkoniyatlarini yoritish;

• o‘quvchilarda maqsadga intilish, mas’uliyat va mustaqil fikrlash sifatlarini rivojlantirish bo‘yicha metodik tavsiyalar ishlab chiqish. Tadqiqotning obyekti — ta’lim-tarbiya jarayonida o‘quvchi shaxsining rivojlanishi va kelajakdagi faoliyatini shakllantirish jarayoni.

Tadqiqotning predmeti — “Istiqbol” tuzilmasini talablar asosida aniqlashning pedagogik mazmuni, metodlari, shakllari va vositalari.

ASOSIY QISM

1. “Istiqbol” tuzilmasining pedagogik mazmuni va nazariy asoslari

Pedagogik jarayonda istiqbol tushunchasi shaxsning kelajakdagi rivojlanish imkoniyatlari, maqsadlari va faoliyat yo‘nalishlarini belgilash bilan bog‘liq murakkab jarayonni anglatadi. Istiqbol insonning bugungi faoliyati bilan kelajakdagi kutilayotgan natijalari o‘rtasida mantiqiy bog‘liqlikni yuzaga keltiradi. Bunda shaxs o‘zining mavjud imkoniyatlarini anglaydi, erishmoqchi bo‘lgan natijalarini belgilaydi va ushbu natijalarga erishish uchun zarur bo‘lgan harakatlar ketma-ketligini ishlab chiqadi. Ta’lim jarayonida istiqbolni shakllantirish o‘quvchining shaxsiy rivojlanishiga yo‘naltirilgan pedagogik faoliyatning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Chunki o‘quvchining kelajak haqidagi tasavvurlari uning hozirgi o‘quv faoliyatiga, bilim olishga bo‘lgan munosabatiga va ijtimoiy muhitdagi faolligiga ta’sir ko‘rsatadi. “Istiqbol” tuzilmasini aniqlashda quyidagi tarkibiy komponentlarni hisobga olish maqsadga muvofiq:

Maqsadli komponent. Ushbu komponent o‘quvchining kelajakda erishmoqchi bo‘lgan natijalarini belgilashini nazarda tutadi. Maqsadning aniq, tushunarli va amalga oshirish mumkin bo‘lishi muhimdir.

Motivatsion komponent. O‘quvchining o‘z oldiga qo‘ygan maqsadiga erishishga bo‘lgan ichki ehtiyoji, qiziqishi va intilishini ifodalaydi. Motivatsiya ta’lim faoliyatining uzluksizligini ta’minlovchi muhim omillardan biridir.

Kognitiv komponent. O‘quvchining o‘z imkoniyatlari, qobiliyatlari, bilimlari va kelajakdagi faoliyat yo‘nalishlari haqidagi tasavvurlarini qamrab oladi.

Faoliyatli komponent. Belgilangan maqsadlarni amalga oshirish uchun bajariladigan amaliy harakatlar, topshiriqlar va faoliyat turlarini o‘z ichiga oladi.

Refleksiv-baholash komponenti. O‘quvchining o‘z faoliyatini tahlil qilishi, erishilgan natijalarni baholashi, kamchiliklarni aniqlashi va keyingi rivojlanish yo‘nalishlarini belgilashini anglatadi. Mazkur komponentlarning o‘zaro uyg‘unligi o‘quvchining istiqbolini izchil shakllantirish va rivojlantirish uchun metodik asos bo‘lib xizmat qiladi.

2. “Istiqbol” tuzilmasini talablar asosida aniqlashning pedagogik shartlari

Istiqbolni aniqlash jarayoni samarali tashkil etilishi uchun bir qator pedagogik shartlarga rioya qilish talab etiladi. Ushbu shartlar o‘quvchining individual xususiyatlarini hisobga olish, uning mustaqilligini ta’minlash va rivojlanish jarayonini tizimli tashkil etishga xizmat qiladi.

Birinchi navbatda, **individuallik tamoyili**ga amal qilish zarur. Har bir o‘quvchining qiziqishi, qobiliyati, ehtiyoji, oilaviy va ijtimoiy muhiti turlicha bo‘lganligi sababli ularning istiqbolini bir xil mezon asosida belgilash to‘g‘ri emas. Pedagog har bir o‘quvchining shaxsiy xususiyatlarini o‘rganishi va unga mos rivojlanish yo‘nalishini belgilashga ko‘maklashishi lozim.

Ikkinchi muhim shart — **maqsadning aniqligi va izchilligi**. O‘quvchi o‘z oldiga qo‘ygan maqsadini tushunishi, unga erishish uchun qanday faoliyatni amalga oshirishi kerakligini bilishi lozim. Maqsadlar qisqa muddatli va uzoq muddatli yo‘nalishlarga ajratilishi mumkin.

Uchinchi shart — **real imkoniyatlarni hisobga olish**. Belgilangan istiqbol o‘quvchining yoshi, bilim darajasi, qobiliyati va mavjud sharoitlariga mos bo‘lishi kerak. Bu talab o‘quvchida o‘z kuchiga ishonchni shakllantiradi.

To‘rtinchi shart — **faollik va mustaqillikni rivojlantirish**. Istiqbolni aniqlash jarayonida o‘quvchi faqat pedagog ko‘rsatmalarini bajaruvchi emas, balki o‘z maqsadlarini belgilashda faol ishtirok etuvchi shaxs bo‘lishi kerak.

Beshinchi shart — **uzluksizlik va monitoring**. O‘quvchining istiqboli bir martalik suhbat yoki anketa orqali to‘liq aniqlanmaydi. Shu sababli uning qiziqishlari, maqsadlari va rivojlanishidagi o‘zgarishlarni muntazam kuzatib borish zarur.

Oltinchi shart — **ijobiy psixologik muhitni yaratish**. O‘quvchi o‘z orzu va maqsadlarini erkin ifodalashi, xato qilishdan qo‘rqmasligi va o‘z fikrini ochiq bayon eta olishi uchun ta’lim muhitida ishonch va o‘zaro hurmat qaror topishi lozim.

3. Istiqbolni aniqlashda qo‘llaniladigan pedagogik metodlar

O‘quvchilarning istiqbolini aniqlash murakkab pedagogik jarayon bo‘lib, unda turli diagnostik va rivojlantiruvchi metodlardan foydalaniladi. Metodlarni to‘g‘ri tanlash olingan ma’lumotlarning aniqligi va ishonchliligini oshiradi.

Pedagogik kuzatish metodi. Ushbu metod o‘quvchining tabiiy ta’limiy faoliyatini o‘rganishga imkon beradi. Kuzatish davomida uning darsdagi faolligi, mustaqil topshiriqlarni bajarishi, muammoli vaziyatlarga munosabati, tashabbuskorligi va jamoada ishlash qobiliyati tahlil qilinadi. Kuzatish muntazam va maqsadli olib borilishi lozim.

Suhbat metodi. Suhbat orqali o‘quvchining kelajak haqidagi tasavvurlari, shaxsiy orzulari, qiziqishlari va faoliyatga bo‘lgan munosabati aniqlanadi. Suhbat jarayonida ochiq savollardan foydalanish maqsadga muvofiq. Bu o‘quvchiga o‘z fikrini erkin ifodalash imkonini beradi.

Anketa metodi. Anketa o‘quvchilarning istiqbolga oid qarashlarini tizimli ravishda o‘rganish imkonini yaratadi. Unda kelajakdagi maqsadlar, qiziqishlar, sevimli mashg‘ulotlar va o‘z imkoniyatlarini baholashga qaratilgan savollar beriladi.

Faoliyat mahsullarini tahlil qilish metodi. O‘quvchining yozma ishlari, ijodiy topshiriqlari, loyihalari, rasmlari va mustaqil ishlari orqali uning qiziqishlari hamda rivojlanish yo‘nalishlari haqida ma’lumot olish mumkin.

Pedagogik diagnostika metodi. Mazkur metod o‘quvchining maqsad qo‘yish, rejalashtirish, o‘z faoliyatini baholash va mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmalarini aniqlashga yo‘naltiriladi. Bunda yosh xususiyatlariga mos topshiriqlar va baholash mezonlaridan foydalaniladi. Ushbu metodlarni o‘zaro uyg‘unlashtirish o‘quvchining istiqbolini har tomonlama o‘rganish imkonini beradi. Bunda olingan ma’lumotlarni faqat bitta ko‘rsatkich asosida baholamasdan, turli manbalardan olingan natijalarni o‘zaro taqqoslash lozim.

4. “Istiqbol” tuzilmasini aniqlash metodikasining bosqichlari

Istiqbolni aniqlash metodikasini izchil va maqsadga muvofiq tashkil etish uchun jarayonni bir necha bosqichga ajratish mumkin.

Birinchi bosqich — tashkiliy-tayyorgarlik bosqichi. Ushbu bosqichda pedagog metodikaning maqsad va vazifalarini belgilaydi, zarur diagnostik materiallarni tayyorlaydi hamda o‘quvchilar bilan ishlash uchun qulay psixologik muhit yaratadi. O‘quvchilarga istiqbol, maqsad, reja va kelajak tushunchalarining mazmuni yosh xususiyatlariga mos tarzda tushuntiriladi.

Ikkinchi bosqich — dastlabki diagnostika bosqichi.

Bu bosqichda o‘quvchilarning mavjud qiziqishlari, ehtiyojlari, qobiliyatlari va kelajak haqidagi tasavvurlari o‘rganiladi. Suhbat, anketa, pedagogik kuzatish va ijodiy topshiriqlardan foydalaniladi. Olingan ma’lumotlar o‘quvchining individual rivojlanish xususiyatlarini aniqlashga xizmat qiladi.

Uchinchi bosqich — tahliliy bosqich.

Dastlabki diagnostika natijalari umumlashtirilib, o‘quvchining kuchli jihatlari, rivojlantirish talab etiladigan ko‘nikmalari va mavjud imkoniyatlari aniqlanadi. Ushbu bosqichda o‘quvchining maqsadlari bilan uning real imkoniyatlari o‘rtasidagi muvofiqlik o‘rganiladi.

To‘rtinchi bosqich — istiqbolni belgilash va rejalashtirish bosqichi. O‘quvchi bilan hamkorlikda uning qisqa muddatli va uzoq muddatli maqsadlari shakllantiriladi. Maqsadga erishish uchun zarur vazifalar, faoliyat turlari va kutilayotgan natijalar belgilanadi. Bunda pedagog yo‘naltiruvchi va maslahat beruvchi vazifasini bajaradi.

Beshinchi bosqich — amaliy faoliyat bosqichi. Ushbu bosqichda o‘quvchi belgilangan maqsadlariga erishish uchun amaliy harakatlarni amalga oshiradi. Mustaqil ta’lim, ijodiy topshiriqlar, kichik loyihalar, guruhli faoliyat va turli tarbiyaviy tadbirlardan foydalanish mumkin.

Oltinchi bosqich — monitoring va natijalarni baholash bosqichi. Yakuniy bosqichda o‘quvchining dastlabki holati bilan keyingi rivojlanish natijalari taqqoslanadi. Belgilangan maqsadlarga erishish darajasi, faoliyatdagi o‘zgarishlar va rivojlangan ko‘nikmalar tahlil qilinadi. Natijalarga asoslanib, kelgusidagi rivojlanish yo‘nalishlari takomillashtiriladi.

5. Boshlang‘ich ta’lim jarayonida “Istiqbol” metodikasini qo‘llash imkoniyatlari

Boshlang‘ich ta’lim davri bolaning shaxs sifatida shakllanishida muhim bosqichhisoblanadi. Aynan shu davrda o‘quvchining bilishga bo‘lgan qiziqishi, mustaqil fikrlash qobiliyati, ijtimoiy munosabatlari va kelajak haqidagi dastlabki tasavvurlari rivojlanadi. Shu sababli boshlang‘ich sinflarda istiqbolni aniqlash metodikasidan foydalanish o‘quvchilarning shaxsiy va intellektual rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida mazkur metodikani amalga oshirishda ularning yosh va psixologik xususiyatlariga mos interfaol usullardan foydalanish maqsadga muvofiq. Jumladan, “Mening kelajakdagi orzum”, “Maqsadlar daraxti”, “Kelajak sari qadam”, “Orzular xaritasi” kabi metodik mashg‘ulotlar o‘quvchilarning istiqbolga oid tasavvurlarini aniqlashda samarali vosita bo‘la oladi. Masalan, “Maqsadlar daraxti” metodida o‘quvchilarga daraxt tasviri taqdim etiladi. Daraxt ildizlariga o‘quvchining qiziqishlari va mavjud imkoniyatlari, tanasiga asosiy maqsadi, shoxlariga esa ushbu maqsadga erishish uchun bajarilishi zarur bo‘lgan vazifalar yoziladi. Daraxt mevalarida esa kutilayotgan natijalar aks ettiriladi. Ushbu metod orqali o‘quvchi o‘z orzularini aniq ifodalash, ularni amalga oshirish uchun zarur

bo‘lgan faoliyatni rejalashtirish va natijalarni tasavvur qilish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Bundan tashqari, “Kasblar olamiga sayohat” mashg‘uloti orqali o‘quvchilarning turli kasblarga bo‘lgan qiziqishlarini aniqlash mumkin. Bunda ularga turli kasblarning jamiyatdagi o‘rni, vazifalari va ahamiyati haqida ma’lumot beriladi. O‘quvchilar o‘z qiziqishlariga mos kasblar haqida fikr yuritadilar va kelajakdagi orzularini bayon etadilar. Pedagog mazkur mashg‘ulotlarda o‘quvchilarning javoblarini tanqidiy baholamasligi, ularning orzu va intilishlarini hurmat qilishi hamda har bir bolaning individual imkoniyatlarini hisobga olishi zarur.

5. “Istiqbol” tuzilmasini baholash mezonlari va kutilayotgan natijalar

Istiqbolni aniqlash jarayonining samaradorligini belgilashda aniq pedagogik mezonlardan foydalanish muhimdir. Baholash jarayoni o‘quvchining shaxsiy xususiyatlarini inobatga olgan holda, uning rivojlanish dinamikasini aniqlashga yo‘naltirilishi lozim.

Quyidagi mezonlardan foydalanish mumkin:

1. **Maqsadga yo‘naltirilganlik mezoni** — o‘quvchining o‘z oldiga maqsad qo‘ya olishi va uni tushuntira olishi.

2. **Motivatsion mezon** — o‘quvchining ta’lim olishga, yangi bilimlarni egallashga va o‘z ustida ishlashga bo‘lgan qiziqishi.

3. **Rejalashtirish mezoni** — belgilangan maqsadga erishish uchun zarur vazifalarni ketma-ketlikda belgilay olishi.

4. **Mustaqillik mezoni** — o‘z fikrini ifodalash, qaror qabul qilish va mustaqil faoliyat yuritish qobiliyati.

5. **Mas’uliyat mezoni** — o‘z zimmasiga olgan vazifalarni bajarishga mas’uliyat bilan yondashishi.

6. **Refleksiv mezon** — o‘z faoliyatini tahlil qilish va natijalarni baholay olishi. Mazkur mezonlar asosida shartli ravishda uchta rivojlanish darajasini ajratish mumkin.

Yuqori daraja: o‘quvchi o‘z qiziqishlari va imkoniyatlarini anglaydi, kelajakdagi maqsadlarini mustaqil belgilaydi, ularga erishish uchun aniq reja tuza oladi va o‘z faoliyatini tahlil qiladi.

O‘rta daraja: o‘quvchi kelajakdagi maqsadlari haqida umumiy tasavvurga ega, biroq maqsadga erishish yo‘llarini belgilashda pedagog ko‘magiga ehtiyoj sezadi.

Boshlang‘ich daraja: o‘quvchining kelajak haqidagi tasavvurlari hali yetarlicha shakllanmagan bo‘lib, maqsad belgilash va rejalashtirish jarayonida muntazam pedagogik yo‘naltirish talab etiladi. Baholash natijalari o‘quvchilarni o‘zaro taqqoslash yoki ularni qat’iy toifalarga ajratish uchun emas, balki har bir bolaning individual rivojlanish yo‘nalishini belgilash uchun qo‘llanilishi kerak.

METODIK TAVSIYALAR

“Istiqbol” tuzilmasini aniqlash metodikasini ta’lim jarayoniga samarali tatbiq etish uchun quyidagi metodik tavsiyalarga amal qilish maqsadga muvofiq:

• o‘quvchilarning yosh, individual va psixologik xususiyatlarini hisobga olish;

• istiqbolni aniqlash jarayonida suhbat, kuzatish, anketa va amaliy topshiriqlardan kompleks foydalanish;

• o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi va tashabbuskorligini rag‘batlantirish;

• har bir o‘quvchi uchun uning qiziqishlariga mos rivojlanish imkoniyatlarini yaratish;

• qisqa muddatli va uzoq muddatli maqsadlarni belgilashga o‘rgatish;

• ota-onalar bilan hamkorlikda bolaning qiziqishlari va qobiliyatlarini rivojlantirish;

• erishilgan natijalarni muntazam tahlil qilish va keyingi vazifalarni belgilash;

• o‘quvchilarda o‘ziga ishonch, mas’uliyat va kelajakka ijobiy munosabatni shakllantirish.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, “Istiqbol” tuzilmasini talablar asosida aniqlash metodikasi o‘quvchi shaxsining har tomonlama rivojlanishini ta’minlashga yo‘naltirilgan muhim pedagogik jarayonlardan biridir. Ushbu metodika orqali o‘quvchilarning kelajakdagi maqsadlari, qiziqishlari, ehtiyojlari va shaxsiy imkoniyatlarini aniqlash, ularning rivojlanish yo‘nalishlarini belgilash hamda maqsadga erishish uchun zarur bo‘lgan amaliy ko‘nikmalarini shakllantirish mumkin. Istiqbolni aniqlash jarayoni faqat kelajakdagi kasb yoki faoliyat turini tanlash bilan cheklanmaydi. U o‘quvchining o‘zini anglash, mustaqil fikrlash, mas’uliyatni his qilish, qaror qabul qilish va o‘z faoliyatini rejalashtirish qobiliyatlarini ham rivojlantiradi. Ayniqsa, boshlang‘ich ta’lim bosqichida mazkur sifatlarni shakllantirish kelgusidagi ta’limiy va shaxsiy muvaffaqiyatlar uchun muhim zamin yaratadi. Shuningdek, istiqbolni aniqlashda pedagogning kasbiy mahorati, metodik tayyorgarligi va o‘quvchi bilan samarali muloqot o‘rnata olishi alohida ahamiyat kasb etadi. Pedagog o‘quvchining shaxsiy imkoniyatlarini hisobga olgan holda, uning rivojlanishiga yo‘naltiruvchi va qo‘llab-quvvatlovchi ta’lim muhitini yaratishi lozim. Umuman olganda, “Istiqbol” tuzilmasini talablar asosida aniqlash metodikasini ta’lim amaliyotida qo‘llash o‘quvchilarning kelajakka ongli munosabatini shakllantirish, ularning intellektual va shaxsiy salohiyatini rivojlantirish hamda mustaqil hayotga tayyorlashda muhim ahamiyatga ega. Zero, istiqbolni to‘g‘ri belgilash bugungi ta’limiy faoliyatni mazmunli tashkil etish va kelajakdagi muvaffaqiyatlar uchun mustahkam poydevor yaratish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. 2020-yil 23-sentabr.

2. Mavlonova R. va boshqalar. Pedagogika. — Toshkent.

3. Azizxo‘jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. — Toshkent.

4. Xoliqov A. Pedagogik mahorat. — Toshkent.

5. Ishmuhamedov R., Yuldashev M. Ta’lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar. — Toshkent.

6. Umumiy o‘rta ta’limning davlat ta’lim standartlari va o‘quv dasturlari.